

Anonimizált változat

Fordítás

C-130/24 – 1

C-130/24. sz. ügy

Előzetes döntéshozatal iránti kérelem

A benyújtás napja:

2024. február 16.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Verwaltungsgericht Düsseldorf (Németország)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2024. január 16.

Felperes:

YC

Alperes:

Stadt Wuppertal

8 K 8657/22

V É G Z É S

A

YC, Düsseldorf, [omissis]

felperes,

[omissis]:

és

Stadt Wuppertal [omissis]

alperes,

tárgy: idegenrendészeti jog (családi célú tartózkodás)
a jelen ügyben: az EUMSZ 20. cikke szerinti tartózkodási jog

között folyamatban lévő közigazgatási perben
a Verwaltungsgericht Düsseldorf (düsseldorfi közigazgatási
bírótság, Németország) nyolcadik tanácsa
2024. január 16-án

meghozta a következő v é g z é s t :

A bíróság felfüggeszti az eljárást.

Az EUMSZ 267. cikk alapján előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti az Európai Unió Bírósága elé:

- 1. Füg-g-e az EUMSZ 20. cikk szerinti tartózkodási jog attól, hogy a nemzeti tartózkodási engedély kiadásához a törvényben előírt vízumeljárás pótolható-e észszerűen rövid, megbízhatóan korlátozható időn belül?**
- 2. Az EUMSZ 20. cikkből eredő tartózkodási jog az uniós jog alapján keletkezik-e, aminek következtében azt a nemzeti hatóságoknak már csak igazolniuk kell, vagy a tartózkodási jogot a nemzeti hatóságoknak konstitutív módon kell megadniuk?**
- 3. Abban az esetben, ha az uniós jog alapján automatikusan keletkezik a tartózkodási jog: mely időpontban keletkezik a jog?**
- 4. Abban az esetben, ha a tartózkodási jogot a nemzeti hatóságoknak kell megadniuk: mely időpontra visszamenőlegesen kell a jogot megadni?**

I n d o k o l á s

I.

- 1** Az 1988. február 6-án született felperes a Kameruni Köztársaság állampolgára. 2028. március 23-ig érvényes útlevelel rendelkezik.
- 2** 2019. szeptember 25-én a lengyel külképviselet a felperesnek tanulmányi célokra 2020. szeptember 23-ig érvényes nemzeti vízumot (D vízumtípus) adott ki. E vízummal 2019. szeptember 28-án belépett a schengeni térségbe, és megkezdte a tanulmányait Lengyelországban.

- 3 A felperes ezután Lengyelországból Németországba utazott, és 2020. augusztus 1-jén lakcímet létesített az alperes (idegenrendészeti hatóság) illetékességi területén. 2020. október 1-jén szövetségi önkéntesként kívánt dolgozni, és ennek lehetőségeiről telefonon érdeklődött az alperesnél.
- 4 Az alperes felszólította a felperest, hogy hagyja el az országot, és határátlépési igazolást állított ki neki, miután a felperes kijelentette, hogy önként el kívánja hagyni az országot. 2020. november 6-án írásban szólították fel a felperest, hogy haladéktalanul hagyja el az országot.
- 5 A felperes nem hagyta el Németországot. A bejelentett lakcímen azonban már nem volt a hatóságok számára elérhető. A felperes csak 2021. június 23-án vette fel újra a kapcsolatot az alperessel.
- 6 2021. szeptember 24-én megszületett a felperes gyermeke, aki az apja révén német állampolgársággal rendelkezik.
- 7 A felperes egy háztartásban él a gyermekével. A gyermek apja alig tartja a kapcsolatot a gyermekével. Csak hétvégén látogatja a gyermeket, és havonta 200,00 euró gyermektartásdíjat fizet. A gyermek apja ezen túlmenően a munkája miatt több hétig nem tud törődni a gyermekével. A felperes kizárólagos felügyeleti joggal rendelkezik.
- 8 A felperes 2022. április 12-én tartózkodási engedélyt kért a gyermek gondozása érdekében.
- 9 Az alperes nem hozott határozatot e kérelemről. A felperes ezért 2022. december 13-án pert indított.
- 10 A bírósági eljárásban az alperes úgy nyilatkozott, hogy a tartózkodási engedély megadása kizárt. A felperes 2020 decembere és 2021. június vége között ismeretlen helyre távozott. Ezzel megvalósítja az Aufenthaltsgesetz (a külföldiek tartózkodásáról szóló törvény, a továbbiakban: AufenthG) 95. §-a (1) bekezdésének 2. pontjába ütköző bűncselekményt. Ebből az AufenthG 5. §-a (1) bekezdésének 2. pontja szerinti kiutasításhoz fűződő érdek következik, amely kizárja a tartózkodási engedély megadását, és amelytől eltérni nem lehet. A tartózkodási engedély megadásának feltétele a szükséges vízummal történő beutazás is. De ilyen vízum nincs. A kérelmezőtől elvárható, hogy a – kevesebb mint egy hónapot igénybe vevő – vízumeljárást pótolja. Német gyermekével együtt elhagyhatja az országot, és Kamerunban pótolhatja a vízumeljárást. Ez nem veszélyezteti a gyermek érdekét. Ezen túlmenően az EUMSZ 20. cikk szerinti tartózkodási jog feltételei sem teljesülnek. Az országnak a vízumeljárás pótlása érdekében – a gyermekével együtt – történő elhagyása esetén a nem tanköteles német állampolgárnak csak rövid időre kell elhagynia az Unió területét, így a jog lényege nem sérül. A gyermek apjával való kapcsolattartásnak az egy hónapnál rövidebb ideig tartó megszakítása elfogadható.

- 11 A 2023. november 23-án hozott (nem jogerős) részítéletben az eljáró bíróság kötelezte az alperest, hogy az ítélet meghozatalának napjától kezdődően adja meg a felperesnek az AufenthG 28. §-a (1) bekezdése első mondatának 3. pontja szerinti tartózkodási engedélyt.
- 12 Ezzel a jogvita a kérdést előterjesztő bíróság előtt folytatódik azzal a kérelemmel, hogy a felperest a 2023. november 23. előtti időszakra is megilleti a tartózkodási jog. A nemzeti jog szerint kizárt a tartózkodási engedély kiadása a 2023. november 23. előtti időszakra.

II.

1.

- 13 A jogvita releváns jogi hátterét a következő rendelkezések képezik:

Az uniós jog

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 20. cikke

(1) Létrejön az uniós polgárság. Uniós polgár mindenki, aki valamely tagállam állampolgára. Az uniós polgárság kiegészíti és nem helyettesíti a nemzeti állampolgárságot.”

(2) Az uniós polgárokat megilletik a Szerződés által rájuk ruházott jogok, és terhelik az azokban előírt kötelezettségek. Így az uniós polgárok többek között:

- a) jogosultak a tagállamok területén szabadon mozogni és tartózkodni;
- b) választásra jogosultak és választhatók a lakóhelyük szerinti tagállam európai parlamenti és helyhatósági választásain, ugyanolyan feltételekkel, mint az adott tagállam állampolgárai;
- c) jogosultak bármely tagállam diplomáciai vagy konzuli hatóságainak védelmét igénybe venni olyan harmadik ország területén, ahol az állampolgárságuk szerinti tagállam nem rendelkezik képvisellel, ugyanolyan feltételekkel, mint az adott tagállam állampolgárai;
- d) jogosultak petíciót benyújtani az Európai Parlamenthez, az európai ombudsmanhoz folyamodni, valamint arra, hogy a Szerződés nyelveinek valamelyikén az Unió bármely intézményéhez vagy tanácsadó szervéhez forduljanak, és ugyanazon a nyelven választ kapjanak.

Ezek a jogok a Szerződésben és a végrehajtásukra elfogadott intézkedésekben megállapított feltételekkel és korlátozásokkal gyakorolhatók.

A nemzeti jog

Gesetz über den Aufenthalt, die Erwerbstätigkeit und die Integration von Ausländern im Bundesgebiet (Aufenthaltsgesetz) (a külföldieknek az országban való tartózkodásáról, munkavállalásáról és integrációjáról szóló törvény [a külföldiek tartózkodásáról szóló törvény]; a továbbiakban: AufenthG), letölthető a következő címen:
https://www.gesetze-im-internet.de/aufenthg_2004/AufenthG.pdf/, angol nyelven pedig a
https://www.gesetze-im-internet.de/englisch_aufenthg/englisch_aufenthg.pdf címen.

Az AufenthG 5. §-a – Az engedély kiadásának általános feltételei

(1) A tartózkodási engedély kiadása főszabály szerint ahhoz van kötve, hogy

1. a létfenntartás eszközei biztosítottak,
- 1a. a külföldi személyazonossága – illetve abban az esetben, amennyiben nem jogosult más államba visszatérni, az állampolgársága – tisztázott,
2. nem áll fenn a kiutasításhoz fűződő érdek,
3. amennyiben nem áll fenn a tartózkodási engedély kiadása iránti jogosultság, a külföldi tartózkodása más okból sem sérti vagy veszélyezteti a Németországi Szövetségi Köztársaság érdekeit, és
4. a 3. §-ban foglalt útlevel-kötelezettség teljesül.

(2) A tartózkodási engedély, az EU Kék Kártya, az ICT-kártya, a letelepedési engedély vagy az EU huzamos tartózkodási engedély megadásának feltétele, hogy a külföldi

1. a szükséges vízummal utazzon be az országba és,
2. már a vízumkérelemben közölje a vízumkiadás szempontjából releváns adatokat.

E feltételektől el lehet térni, ha a tartózkodási engedély kiadásához való joghoz fűződő követelmények teljesülnek, vagy ha a konkrét ügy sajátos körülményeire tekintettel nem lenne észszerű a vízum kiadására irányuló eljárást újratekinteni. [...]

Az AufenthG 27. §-a – A családegyesítés elve

(1) A házasságnak és a családnak a Grundgesetz (német alaptörvény) 6. cikkében kimondott védelme céljából a külföldi családtagok családi életközösségének a szövetségi területen való megteremtésére és megőrzésére (családgyesítés) szolgáló, határozott időre szóló tartózkodási engedély adható ki és hosszabbítható meg.

[...]

(3) A családdegyesítési célú tartózkodási engedély megadása megtagadható, ha az, akihez a családdegyesítés céljából költöznek, a többi családtag vagy a háztartásban élő többi személy eltartásához a Sozialgesetzbuch (szociális törvénykönyv) második vagy tizenkettedik könyve szerinti ellátásokra szorul. Az 5. § (1) bekezdése 2. pontjának az alkalmazása mellőzhető.

Az AufenthG 25. §-a – Humanitárius célból megengedett tartózkodás

[...]

(5) Tartózkodási engedélyt kaphat az a külföldi állampolgár, aki végrehajtható aktus értelmében köteles az államterületet elhagyni, ha a távozása jogi vagy fizikai okokból lehetetlen, és ha a távozása előtti akadályok megszűnése előrelátható időn belül nem várható. [...]

Az AufenthG 28. §-a – A német állampolgárokkal történő családdegyesítés

(1) Tartózkodási engedély akkor adható

1. a német állampolgár külföldi házastársának,
2. a német állampolgár kiskorú nőtlen, illetve hajadon külföldi gyermekének,
3. a kiskorú nőtlen, illetve hajadon német állampolgár külföldi szülőjének a felügyeleti jog gyakorlása céljából,

ha a német állampolgár szokásos tartózkodási helye a Németországi Szövetségi Köztársaság területén van. A tartózkodási engedélyt az 5. § (1) bekezdésének 1. pontjától eltérően az első mondat 2. és 3. pontja szerinti esetekben meg kell adni. Az 5. § (1) bekezdésének 1. pontjától eltérően az első mondat 1. pontja szerinti esetekben a tartózkodási engedélyt főszabály szerint meg kell adni.

Az AufenthG 54. §-a – A kiutasításhoz fűződő érdek

[...]

(2) Az 53. § (1) bekezdése értelmében vett kiutasításhoz fűződő érdek jelentős, ha a külföldi

[...]

9. egyszeri vagy kisebb súlyú cselekmények kivételével – jogszabályi rendelkezéseket, illetőleg bírósági vagy közigazgatási határozatokat sértett meg, vagy a szövetségi területen kívül olyan bűncselekményt

követett el, amely a szövetségi területen szándékos, súlyos bűncselekménynek minősül,

Az AufenthG 95. §-a – Büntetőjogi rendelkezések

(1) Egy évig terjedő szabadságvesztéssel vagy pénzbüntetéssel büntetendő, aki

[...]

2. a 4. § (1) bekezdésének első mondata szerint szükséges tartózkodási engedély nélkül tartózkodik a Németországi Szövetségi Köztársaság területén, ha

- a) végrehajtható módon az államterület elhagyására kötelezték,
- b) az államterület elhagyására nem biztosítottak számára határidőt, vagy az lejárt, és
- c) a kitoloncolását nem függesztették fel,

[...].

2.

- 14 A bírósági eljárást fel kell függeszteni. Az EUMSZ 267. cikk alapján az Európai Unió Bíróságának (a továbbiakban: Bíróság) előzetes döntéshozatalát kell kérni a határozat rendelkező részében megfogalmazott kérdésekben. Ezek a kérdések az EUMSZ 20. cikk értelmezésére vonatkoznak. Mivel az uniós jog értelmezéséről van szó, ez a Bíróság hatáskörébe tartozik.
- 15 Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések perdöntő jelentőségűek és tisztázást igényelnek a Bíróság részéről.
- 16 A továbbra is folyamatban lévő eljárás tárgyának azon jogi minősítése szempontjából, hogy a felperest a 2023. november 23-át (a részítélet kelte) megelőző időszak tekintetében is megilleti-e a tartózkodási jog, döntő jelentőségű, hogy az EUMSZ 20. cikk alapján keletkezett-e a tartózkodási jog, hogy e tartózkodási jog az uniós jog alapján automatikusan keletkezik-e, és hogy az mely időponttól fogva keletkezett.
- 17 A bíróság meggyőződése szerint a külföldiek tartózkodásáról szóló törvény szerinti tartózkodási engedélynek a 2023. november 23. előtti időszakra történő megadása ellentétes a nemzeti joggal. Az AufenthG 95. §-a (1) bekezdésének 2. pontjában foglalt büntetőjogi tényállás megvalósulása miatt a fenti időpontig az AufenthG 54. §-a (2) bekezdésének 9. pontja értelmében kiutasításhoz fűződő érdek állt fenn. Ez 2023. november 23-ig fennállt, így az AufenthG 5. §-a (1) bekezdésének 2. pontja szerinti általános megadási feltétel nem teljesült. A bíróság meggyőződése szerint ettől csak 2023. november 23-tól lehetett eltérni.

Az AufenthG 25. § (5) bekezdése szerinti, humanitárius célból megengedett tartózkodás engedélyezése ezen okból szintén kizárt volt.

Az első kérdésről:

- 18 A nemzeti ítélkezési gyakorlat részben abból indul ki, hogy az EUMSZ 20. cikk szerinti tartózkodási jog feltételei csak akkor teljesülnek, ha a vízumeljárás nem pótolható be észszerűen rövid, megbízhatóan korlátozható időn belül,

BVerwG [szövetségi közigazgatási bíróság, Németország], 2018. július 12-i ítélet – 1 C 16.17 –, ECLI:DE:BVerwG:2018:120718U1C16.17.0 (= juris, 35. pont); ugyanígy például: OVG Magdeburg [magdeburgi közigazgatási felsőbíróság, Németország], 2022. szeptember 21-i határozat – 3 M 8/22 –, ECLI:DE:OVGST:2022:0921.2M68.22.00 (= juris, 12. pont): az EUMSZ 20. cikk szerinti, uniós jogi tartózkodási jog kizárt, ha a külföldinek csak rövid, megbízhatóan korlátozható időszakra kell elhagynia az Unió területét a vízumeljárás lefolytatása érdekében.

- 19 Indokolásként a bíróság a K. A. ügyre hivatkozik. Ott a Bíróság kimondta, hogy ellentétes az EUMSZ 20. cikkel elérni kívánt célkitűzéssel arra kényszeríteni a harmadik ország állampolgárát, hogy határozatlan időtartamra elhagyja az Unió területét,

EUB, 2018. május 8-i K. A. ítélet – C-82/16 –, ECLI:EU:C:2018:308 (57. = curia.eu, 57. pont.

- 20 Ebből – az alperes érvelése szerint is – *argumentum a contrario* az következik, hogy az Unió területének rövid, megbízhatóan korlátozható időre történő elhagyása nem sérti az EUMSZ 20. cikk szerinti jogot, ez a jog lényegét nem érinti.

- 21 A kérdést előterjesztő bíróságnak kétségei vannak e tekintetben. E kétségek egyrészt azon alapulnak, hogy a Bíróság a fent említett K. A. ügyben az előzetes döntéshozatalra előterjesztett negyedik kérdést (4. d) pont) megválaszolatlanul hagyta, így az idegenrendészeti hatóság által és egyes esetekben a nemzeti ítélkezési gyakorlatban alkalmazott *a contrario* következtetés nem kötelező érvényű. Ott kifejezetten az volt a kérdés, hogy releváns szempontot képez- e az a tény, hogy a [...] kérelem származási országban való benyújtásának kötelezettsége csak azzal a következménnyel jár, hogy az uniós polgárnak adott esetben korlátozott időre el kell hagynia az Európai Unió egészének területét. Ezenfelül az említett határozat esetében a harmadik országok illegálisan [helyesen: jogellenesen] tartózkodó állampolgárainak visszatérésével kapcsolatban a tagállamokban használt közös normákról és eljárásokról szóló, 2008. december 16-i 2008/115/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 11. cikke szerinti beutazási tilalomról volt szó.

- 22 Ezzel szemben úgy tűnik, hogy a Bíróság a XU ügyben azt hangsúlyozza, hogy az EUMSZ 20. cikkből levezetett tartózkodási joghoz elegendő csupán az a

megállapítás, hogy a nemzeti jog vagy a másodlagos uniós jog értelmében nem illeti meg tartózkodási jog az uniós polgár harmadik országbeli családtagját, amennyiben kiegészül azzal a ténnyel, hogy ezen állampolgár és ezen uniós polgár között eltartotti viszony áll fenn, amelynek folytán az említett uniós polgár az egész Unió területének az elhagyására kényszerülne, amennyiben a harmadik országbeli családtagját kiutasítanák e területen kívülre,

EUB, 2022. május 5-i XU és QP ítélet – C-451/19 –, ECLI:EU:C:2022:354 (= curia.eu, 48. pont).

23 Az AufenthG 28. §-a (1) bekezdése első mondatának 3. pontja szerinti családdegyesítési célú tartózkodási engedély megadásának feltétele az AufenthG 5. §-a (2) bekezdése első mondatának 1. pontja értelmében, hogy a harmadik országbeli állampolgár korábban az előírt – azaz családdegyesítés céljából kiadott – vízummal utazzon be az országba. Az AufenthG 5. §-a (2) bekezdésének második mondata szerint ez alól akkor áll fenn kivétel, ha nem várható el a vízumeljárás pótlása az egyedi eset különleges körülményei miatt. Ezért, ha a hatóság arra az álláspontra jut, hogy a vízumeljárás pótlása elvárható, különösen, mert az eljárás rövid időn belül megbízhatóan pótolható, a nemzeti jog szerint kizárt a tartózkodási engedély megadása. Ez főszabály szerint megnyitja az EUMSZ 20. cikk alkalmazási körét.

24 Ebben az összefüggésben meg kell jegyezni azt is, hogy az EUMSZ 20. cikk az uniós polgár jogállásához kapcsolódva biztosítja a tagállamok területén való szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való elemi, személyes jogot, a Szerződésben és az azt végrehajtó intézkedésekben meghatározott korlátozások és feltételek mellett. Ez a jog értéktelen az Unió területére való beutazás joga nélkül,

EUB, 2023. április 27-i M. D. ítélet – C-528/21 –, ECLI:EU:C:2023:341 (= curia.eu, 59. pont); 2023. június 22-i X ítélet – C-459/20 –, ECLI:EU:C:2023:499 (= curia.eu, 30. pont).

25 Ezen túlmenően valamely nemzetközi jogi elv értelmében, amelyet az uniós jog nem hagyhat figyelmen kívül, a tagállamok nem tagadhatják meg saját állampolgáraiktól a területükre való belépés és ott- tartózkodás jogát, és így ezen állampolgárok ott feltétel nélküli tartózkodási joggal rendelkeznek,

EUB, 2023. június 22-i X ítélet – C-459/20 –, ECLI:EU:C:2023:499 (= curia.eu, 41. pont).

A második kérdésről:

26 A nemzeti ítélkezési gyakorlat túlnyomórészt abból indul ki, hogy az EUMSZ 20. cikk szerinti tartózkodási jog közvetlenül az uniós jog alapján keletkezik, és azt a nemzeti hatóságoknak csak igazolniuk kell,

BVerwG (szövetségi közigazgatási bíróság), 2018. július 12-i ítélet – 1 C 16.17 –, ECLI:DE:BVerwG:2018:120718U1C16.17.0 (= juris,

34. pont): „sui generis” tartózkodási jog; OVG Koblenz (koblenzi közigazgatási felsőbíróság, Németország), 2021. január 13-i határozat – 7 D 11208/20 –, ECLI:DE:OVGRLP:2021:0113.7D11208.20.00 (= juris, 24. pont); 2021. szeptember 23-i határozat – 7 A 10337/21 –, ECLI:DE:OVGRLP:2021:0923.7A10337.21.00 (= juris, 9. pont); VG Bremen (brémai közigazgatási bíróság, Németország) 2022. május 30-i ítélet – 4 K 2202/19 –, ECLI:DE:VGHB:2022:0530.4K2202.19.00 (= juris, 36. pont); Fleuß, Unionsbürgerschaft und Freizügigkeit, in: VerwArch 2022, 201(243); ugyanígy Ausztria esetében: Österreichischer Oberster Gerichtshof (legfelsőbb bíróság, Ausztria) 2017. szeptember 13-i ítélet – 10 ObS 64/17k –; 2020. január 21-i ítélet – 10 ObS 178/19k –, elérhető: ris.bka.gv.at.
- 27 A kérdést előterjesztő bíróságnak kétségei vannak e tekintetben. Hajlik arra az álláspontra, hogy az EUMSZ 20. cikk szerinti jog nem közvetlenül az uniós jog alapján keletkezik, hanem azt először a nemzeti hatóságoknak kell konstitutív módon megadniuk.
- VG Düsseldorf (düsseldorfi közigazgatási bíróság), 2020. október 29-i ítélet – 8 K 5234/19 –, ECLI:DE:VGD:2020:1029.8K5234.19.00 (= juris, 85. pont); hasonlóképpen: VG München (müncheni közigazgatási bíróság, Németország), 2021. október 12-i ítélet – M 4 K 20.2386 –, ECLI:DE:VGMUENC:2021:1012.M4K20.2386.00 (= juris, 102. pont).
- 28 E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság különbségeket vélt megállapítani a Bíróság ítélkezési gyakorlatában a tekintetben, hogy az uniós jog szerinti tartózkodási jogok hogyan keletkeznek.
- 29 A társulási jog, valamint az 1/80 határozat 6. és 7. cikke szerinti jogok tekintetében a Bíróság hangsúlyozza, hogy a török munkavállalót „legalábbis ebben az időpontban megilleti a tartózkodási jog”, és hogy a biztosított szociális jogok ezt szükségszerűen „magukban foglalják”,
- EUB, 1990. szeptember 20-i Sevince ítélet – C-192/89 –, ECLI:EU:C:1990:322 (= curia.eu, 29. pont); az 1/80 határozat 6. cikkéhez: angolul: „the existence [...] of a right of residence”; franciául: „l’existence [...] d’un droit de séjour”;
- 30 Ebben az értelemben a jog az 1/80 határozat 7. cikke esetében is az uniós jog alapján áll fenn. A Bekleyen ítélet például kimondja: „szükségszerűen magukban foglalják az érintett ezzel összefüggő tartózkodási jogát”,
- EUB; 2010. január 21-i Bekleyen ítélet – C-462/08 –, ECLI:EU:C:2010:30 (= curia.eu, 17. pont): franciául: „l’existence d’un droit corrélatif de séjour”, angolul: „necessarily imply the existence of a concomitant right of residence”.

- 31 A Baumbast ítéletben, amely a korábbi, a munkavállalók Közösségen belüli szabad mozgásáról szóló, 1968. október 15-i 1612/68/EGK tanácsi rendelet 12. cikkéből eredő tartózkodási jogokra vonatkozott, a Bíróság megállapította, hogy az 1612/68/EGK rendelet 12. cikke „lehetővé teszi a gyermekek felügyeletét ténylegesen ellátó szülő számára, hogy állampolgárságától függetlenül gyermekeivel tartózkodjon”,

EUB, 2002. szeptember 17-i Baumbast és R ítélet – C-413/99 –, ECLI:EU:C:2002:493 (= curia.eu, 75. pont).

- 32 Hasonló a helyzet a Chen ügyben is, amely egy határokon átnyúló tényállásra vonatkozik. Az EK-Szerződés régi 18. cikke és a tartózkodási jogról szóló, 1990. június 28-i 90/364/EGK tanácsi irányelv tekintetében a Bíróság megállapítja: ha az uniós jog tartózkodási jogot biztosít a gyermeknek, „ugyanezen rendelkezések lehetővé teszik a ténylegesen a gyermek gondját viselő szülő számára, hogy vele együtt a fogadó tagállamban tartózkodjék”,

EUB, 2004. október 19-i Zhu és Chen ítélet – C-200/02 –, ECLI:EU:C:2004:639 (= curia.eu, 46. pont), franciául: „ces mêmes dispositions permettent au parent“, angolul: „those same provisions allow a parent“.

- 33 Ezzel szemben a Zambrano ügyben a Bíróság először negatív kritériumot állapított meg. Eszerint az uniós joggal „ellentétes”, hogy a tagállamok megtagadják a tartózkodási és munkavállalási engedélyt. A kérdést előterjesztő bíróság álláspontja szerint ennek más a kicsengése, mint a fent említett uniós jog szerinti tartózkodási jogoknak, például az 1/80 határozat 6. és 7. cikkének. Ez a jog nyilvánvalóan nem automatikusan keletkezik, nem magától értetődő, nem engedélyezi közvetlenül a tartózkodást, mivel a tagállamoknak jogukban áll a tartózkodást megtagadni,

EUB, 2011. március 8-i Ruiz Zambrano ítélet – C-34/09 –, ECLI:EU:C:2011:124 (= curia.eu, 45. pont).

- 34 A Chavez-Vilchez ügyben a Bíróság szintén a tartózkodási jog megtagadására hivatkozik,

EUB, 2017. május 10-i Chavez-Vilches és társai ítélet – C-133/15 –, ECLI:EU:C:2017:354 (= curia.eu, 72. pont): angolul: „a refusal of a right of residence“, franciául: „dans le cas d’un tel refus“.

- 35 Ugyanakkor a tagállamok hatáskörét pozitívan fogalmazzák meg (az uniós joggal „ellentétes”): „a tartózkodási jog [megadása]”,

EUB, 2017. május 10-i Chavez-Vilchez és társai ítélet – C-133/15 –, ECLI:EU:C:2017:354 (= curia.eu, 73., 78. pont); hasonlóképpen: EUB, 2022. május 5-i XU és QP ítélet – C-451/19 –, ECLI:EU:C:2022:354 (=

curia.eu, 48. pont): főszabály szerint kötelezi az említett tagállamot, hogy származékos tartózkodási jogot ismerjen el ezen állampolgár számára.

- 36 Ennek megfelelően a második kérdés arra vonatkozik, hogy a tagállamok hatáskörébe tartozik-e az EUMSZ 20. cikk szerinti „tartózkodási jog [megadása]”, azaz, hogy ez a jog nem az uniós jog alapján keletkezett-e.

A harmadik és negyedik kérdésről:

- 37 Amennyiben a tartózkodási jog az uniós jog alapján keletkezik, a kérdést előterjesztő bíróságban felmerül a kérdés, hogy a tartózkodási jog mely időponttól keletkezik.

- 38 Ez egyrészt felveti azt a kérdést, hogy a jog keletkezéséhez szükség van-e kérelemre. Úgy tűnik, hogy a Bíróság a K. A. ügyben ilyen kérelemre hivatkozik,

EUB, 2018. május 8-i K. A. ítélet – C-82/16 –, ECLI:EU:C:2018:308 (= curia.eu, 57. pont): „Éppen ellenkezőleg: az ő feladata megvizsgálni az említett kérelmet, és értékelni azt, hogy a harmadik ország állampolgára és az uniós polgár között fennáll- e [...] eltartotti viszony”.

- 39 Az is elképzelhető azonban, hogy a felperes tartózkodási joga már a gyermek születésével létrejött. Az is lehetségesnek tűnik, hogy a jog csak akkor keletkezik, ha megállapítást nyert, hogy a nemzeti jog vagy a másodlagos uniós jog alapján nem adható meg a tartózkodási jog, például a nemzeti hatóságok előzetes, esetleg kötelezően meghozandó határozata alapján.

- 40 Végző soron ezek a kérdések akkor is felmerülnek, ha a jog nem az uniós jog alapján, hanem csak az EUMSZ 20. cikk szerinti jog keletkezéséről szóló nemzeti határozat révén keletkezik. Ebben az esetben is meg kell válaszolni azt a kérdést, hogy mely időponttól fogva kell a jogot visszamenőleges hatállyal megadni.

- 41 A végzés ellen jogorvoslatnak nincs helye.

[omissis] [aláírás]